

תלמוד תורה חברון

"ושננתם"

שאלות ותשובות בחמשה חומשי תורה
 חובר בעזרת חונן הדעת
 ע"י יצחק עמראני
 (אסור לצלם ללא קבלת רשות)

שאלות חזרה לסדר "בראשית"פרשת בראשית-שאלות:

1. מה ברא ה' ביום האחד?
2. מה ברא ה' ביום השני?
3. מה ברא ה' ביום השלישי?
4. מה ברא ה' ביום הרביעי?
5. מה ברא ה' ביום החמישי?
6. מה ברא ה' ביום השישי?
7. מה היה תפקיד הרקיע? מהו השם הנוסף לרקיע?
8. מה הם תפקידי המאורות?
9. מהי הברכה שבירך ה' את העוף והדגים ביום חמישי?
10. מהו הדמיון של האדם לה', כפי שכתוב בתורה?
11. איזו רשות נתן ה' לאדם לעשות בבריאה?
12. מהי ברכת ה' לאדם?
13. מהו המזון שקיבל האדם מה' לקיומו?
14. מהו המזון שקבלו בעלי החיים?
15. באחד מימי הבריאה נאמר פעמיים הבטוי "כי טוב" ובאחד- "טוב מאד". באיזה יום נאמר כל בטוי?
16. במה ייחד ה' את יום השבת?
17. מה השקה את הצמחים בזמן שעדיין לא המטיר ה' מטר על הארץ?
18. ממה יצר ה' את האדם? ומה שם בו?
19. אלו עצים נטע ה' בגן עדן?
20. מהיכן יצא נהר להשקות את גן העדן?
21. לכמה ראשים נפרד הנהר שיצא מעדן? מה שמותיהם?
22. איזה תפקיד נתן ה' לאדם?
23. מאלו עצים הרשה ה' לאדם לאכול ומאיזה עץ אסר עליו?
24. מי קבע את השמות לבעלי החיים שבעולם כמו הכבש, הסוס, והחמור? מתי ואיך נעשה הדבר?
25. איך נבראה האשה?
26. מה היתה תגובת האדם כשהביא ה' אליו את האשה?
27. מי היה ערום מכל חית השדה?
28. איך הצליח הנחש לפתות בדבריו את האשה לאכול מעץ הדעת?
29. האם ענתה האשה נכון לשאלת הנחש? איזה פרט היה שונה מהאמת?
30. מה היה ההסבר של הנחש לאיסור של הקב"ה שלא לאכול מעץ הדעת?
31. מה עשתה האשה אחר שנכשלה ואכלה מעץ הדעת?
32. מהו הדבר הראשון שגילו האדם ואשתו כשאכלו מעץ הדעת? מה עשו כשגילו זאת?
33. מדוע התחבאו האדם ואשתו מפני ה'?
34. את מי האשים האדם בחטא?
35. את מי האשימה האשה בחטא?
36. במה קילל ה' את הנחש?
37. מה היה ענשו של האדם?
38. מה היה ענשה של האשה?
39. מי הכין לאדם ולאשתו בגדים ("כותנות עור")?
40. מדוע גרש ה' את האדם מגן עדן?
41. את מי העמיד ה' בפתח גן עדן לשמירה?
42. במה עסקו קין והבל?
43. מה הביא כל אחד מהם מנחה לה'? איזו מנחה קיבל ה'?
44. מה עשה קין כשלא התקבלה מנחתו?

45. אלו דברי תוכחה השמיע ה' כלפי קין?
 46. מה היה ענשו של קין?
 47. מי היו בני למך? מה היה מיוחד בהם?
 48. מי היה הבן השלישי שילדה חוה?
 49. כמה דורות עברו מאדם ועד נח?
 50. מדוע נקרא "נח" בשם זה?

תשובות חזרה לסדר "בראשית"

1. את האור.
2. את הרקיע.
3. א. הבדיל בין הים ליבשה, על ידי שכינס את המים למקום אחד ונראתה היבשה.
 ב. את הצמחים.
4. את המאורות (הגדול והקטן) ואת הכוכבים.
5. א. שרץ המים-בעלי חיים החיים במים, כולל התניניים הגדולים.
 ב. העוף.
 6. את הארץ.
7. להבדיל בין המים שמעליו לבין המים שמתחתיו. הוא נקרא בתורה בשם "רקיע".
 8. א. להאיר את הארץ.
 ב. לאותות-לסימנים (להבחין בין היום ללילה).
 ג. ולמועדים-לקביעת זמני החגים, מתי יחולו.
 ד. ולימים--על פיהם יקבע האורך של כל יום.
 ב. ושנים-על פיהם יקבע אורך של כל שנה.
9. ה' בירך אותם שיפרו וירבו וימלאו הדגים את המים והעוף ירבה ביבשה.
10. הדמיון של האדם לה' הוא בצלם ובדמות-"בצלמנו כדמותנו" (בכוחות הרוחניים של האדם דומה הוא לה').
11. לשלוט ("ורדו") בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ.
12. "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה" וכן אמר להם שמותר להם לרדות בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ.
13. כל הצמחים.
14. כל הצמחים.
15. ביום שלישי-נאמר פעמיים "כי-טוב" וביום הששי-"טוב מאוד".
16. א. בכך שלא המשיך לברא ביום הזה, אלא שבת.
 ב. בקדוש היום.
 ג. בברכת היום.
17. אד שעלה מן הארץ (מעין טל) השקה את כל פני האדמה.
18. מעפר האדמה ונפח באפיו נשמת חיים.
19. ה' נטע בגן עדן "כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל" וביניהם גם את עץ הדעת טוב ורע.
20. מעדן יצא נהר להשקות את הגן.
21. הוא נפרד ל-4 ראשים; ושמותיהם: פישון, גיחון, פרת וחידקל.
22. ה' נתן לאדם תפקיד-לשמור על גן העדן ולעבוד את אדמתו.
23. ה' הרשה לאדם לאכול מכל עצי הגן ורק מעץ הדעת טוב ורע אסר עליו לאכול.
24. ה' הביא את כל בעלי החיים לפני האדם והוא קבע להם שמות שנשארו עד היום.
25. ה' הרדים את האדם ולקח אחת מצלעותיו וממנה ברא את האשה; ואת מקום הצלע השלים ה' בבשר.
26. האדם אמר על האשה שהיא עצם מעצמיו ולכן קרא לה אשה.
27. הנחש.
28. הוא שאל את האשה האם נכון הוא שה' אסר עליכם לאכול מכל עץ הגן? (אולי כדי להבליט את חומרת האיסור).
29. היא לא ענתה נכון. היא הוסיפה שה' אסר **גם** לנגוע בעץ הדעת.
30. הוא אמר לאשה שה' לא רוצה שהאדם ואשתו יהיו כמוהו יודעי טוב ורע.
31. הציעה גם לבעלה וגם הוא אכל.
32. הם גילו שזו בושה להיות ערומים ולכן תפרו להם עלה-תאנה לכסות עצמם.
33. כי התביישו ממה שעשו (או מכך שאינם לבושים מספיק).

34. את האשה.
 35. את הנחש.
 36. שילך על גחוונו ויטעם טעם עפר בכל מה שיאכל; הוא יהיה נתון תמיד לסכנת חיים מצד האדם שיכה וימחץ את ראשו ואלו הוא, הנחש, יפגע באדם בעקבו.
 37. ענשו של האדם הוא שהאדמה תהיה מקוללת בגללו ותצמיח לו קוצים ודרדרים; את הלחם ישיג בזעת אפיו כל ימי חייו.
 38. האשה נענשה שההריון שלה יהיה בצער וגם הלידה.
 39. הקב"ה בעצמו.
 40. כי לא רצה שהאדם יאכל מעץ-החיים (ויחיה לעולם).
 41. את החרב המיוחדת שיש לה שני פיות (להבים).
 42. קין היה עובד אדמה והבל היה רועה צאן.
 43. הבל הביא מהבהמות המשובחות מנחה לה' וקין מפרי האדמה.
 44. לקין חרה הדבר וכשהיו שניהם בשדה הרג קין את הבל.
 45. ה' הוכיח את קין ואמר לו שהוא יכול לשנות את יחס ה' אליו, אם יטיב מעשיו. ועליו תמיד להתגבר על היצר האורב לו.
 46. א. לא יקבל יבולים טובים מהאדמה.
 ב. יהיה נע ונד בארץ.
 47. בני למך היו: א. יובל שהיה הראשון לעוסקים בגידול מקנה (על ידי הקמת אהלים).
 ב. יובל שהיה ממציא כנור ועוגב.
 ג. תובל קין שהיה לוטש כלי עבודה.
 48. היא ילדה את שת.
 49. עשרה דורות.
 50. כי אביו קוה שבימי בנו נח ה' ימציא להם נחמה מצער עבודת האדמה.

שאלות חזרה לסדר "נח"

1. מי היו בני נח?
2. איך היתה התנהגות האנשים בימי נח?
3. מה הודיע ה' לנח?
4. מה צוה ה' את נח לעשות?
5. כמה בעלי חיים צוה להכניס לתיבה?
7. בן כמה היה נח כשהמבול התחיל?
8. במשך כמה זמן ירדו מי המבול על הארץ?
9. כמה אמות גבהו המים מעל הארץ?
10. מי מת במבול?
11. כמה זמן גברו המים מאז שהתחיל לרדת?
12. מתי נחה התיבה והיכן?
13. מתי נראו ראשי ההרים?
14. מתי פתח נח את חלון התיבה?
15. את מי שלח נח לבדוק אם ניתן לצאת מהתיבה?
16. כמה פעמים שלח נח את היונה?
17. באיזו שנה לחייו יצא נח מהתיבה?
18. מה עשה נח בצאתו מהתיבה?
19. מה הבטיח ה' כשראה את קרבנות נח?
20. כמה עונות נזכרו בפסוק?
21. מה בירך ה' את נח ובניו?
22. באלו איסורים נצטוו בני נח?
23. מה ענשו של שופך דם אדם?

24. איזו ברית כרת ה' עם נח ובניו?
25. באיזו עבודת אדמה עסק נח?
26. מה קרה לנח בשכרותו?
27. מי מבניו היה שותף לעברה ומה עשה?
28. מי מהבנים כיבד את אביו? מה עשה?
29. את מי ברך נח כשהתעורר מיינו ואת מי קלל?
30. מה היתה ברכתו לשם וליפת?
31. מה היתה קללתו לכנען?
32. היכן ישבו אנשי דור הפלגה בתחלה?
33. מה רצו לעשות אנשי שנער?
34. האם רצה ה' את מעשיהם? מה עשה?
35. מה קרה לאחר בלבול שפתם?
36. מדוע נקראת שנער-בבל?
37. כמה דורות עברו מנוח עד אברהם?
38. מי היו בני תרח?
39. איזו קירבה היתה בין אברהם ולוט?
40. להיכן יצא תרח עם משפחתו ולאן הגיע?

תשובות לסדר "נח"

1. בני נוח היו שלשה: שם, חם ויפת.
2. בני האדם השחיתו (קלקלו) מעשיהם והארץ היתה מלאה חמס (גזל).
3. שהגיע הקץ למצב הזה והוא רוצה להשחית את כל הארץ.
4. יבנה תיבה שבה יכניס את משפחתו ומעט בעלי חיים מכל הסוגים שישנם.
5. מהבהמות הטהורות -7, מהטמאות-שניים.
6. אוכל לכל מי שימצא שם.
7. בן 600 שנה, בחודש השני ב-17 יום לחודש.
8. במשך 40 יום.
9. חמש עשרה אמה.
10. כל מי שנמצא ביבשה, מחוץ לתיבה.
11. הם גברו במשך 150 יום.
12. התיבה נחה בחודש השביעי ב-17 יום על הרי אררט.
13. בחודש העשירי, באחד לחודש.
14. לאחר 40 יום מאז שנראו ראשי ההרים.
15. את העורב ואת היונה.
16. שלש פעמים; בפעם השלישית כשלא שבה אליו עוד הבין שקלו המים.
17. בשנת 601 בחודש השני ב-27 יום בו.
18. בנה מזבח לה' והקריב עליו עולות מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור.
19. שלא יוסיף עוד לקלל האדמה בגלל האדם וגם לא יוסיף להמית בעלי חיים בגלל האדם כי יצר האדם רע מנעוריו.
20. עונות: זרע, קציר, קור, חום, קיץ וחורף. הן נזכרו בענין חידוש העונות בעולם, שעונות אלה לא תפסקנה עוד.
21. ברך אותם שיפרו וירבו וימלאו את הארץ וישלטו על כל הבריאה. וכן התיר להם לאכול מעתה בעלי חיים כמו צמחים.
22. א. שלא לאכול בשר בהמה שעדיין לא מתה-אבר מן החי.
ב. דם האדם אינו מותר ואסור להרוג כל אדם.
23. ענשו-הריגה.
24. ברית הקשת, שלא יביא עוד מבול והסימן לכך הוא הופעת הקשת בשמים בירידת הגשמים.
25. בנטיעת כרם.
26. הוא שכב באהלו באופן לא צנוע.
27. חם ראה את אביו וספר לשני אחיו.

28. שם ויפת לקחו את השמלה ובלי לראות את אביהם כיסו אותו.
29. בירך את שם ויפת וקילל את חם.
30. שה' ישכון באהלי שם וליפת ירחיב את גבולו ויתן לו יפיות. את שניהם יעבוד כנען בנו של חם.
31. שיהיה עבד-עבדים לאחיו.
32. בארץ שנער.
33. רצו לבנות מגדל גבוה ולהתישב בו כי לא רצו להתפזר בארץ.
34. ה' התנגד לכך, כי רצה שימלאו את הארץ ולכן בלבב את שפתם.
35. התפזרו בעולם ומהם קמו העמים הרבים שבעולם (70).
36. כי שם בלל ה' את שפת כל האנשים.
37. 10 דורות.
38. בני תרח היו- אברהם, נחור והרן.
39. לוט היה בן אחיו של אברהם.
40. תרח יצא לארץ כנען והגיע לחרן.

שאלות חזרה לסדר "לך-לך"

1. מה היה הנסיון הראשון של אברהם?
2. מה הבטיח ה' לאברהם בצאתו לדרך?
3. את מי לקח אברהם אתו לדרך?
4. לאן הגיע אברהם בתחנתו הראשונה?
5. מה הבטיח ה' לאברהם באלון מורה?
6. מה עשה אברהם לכבוד הבשורה הזאת?
7. לאן נסע מאלון מורה? מה עשה שם?
8. מה היה כוון הנסיעה שלו מכאן והלאה?
9. מה היה הנסיון השני של אברהם?
10. מה עשה אברהם בתקופת הרעב?
11. מה הזהיר אברהם את אשתו, לפני שנכנס למצרים?
12. מה היה הנסיון השלישי?
13. מה עשה ה' לפרעה ולביתו בגלל לקיחת שרה?
14. מה עשה פרעה אחר זאת?
15. במה היה אברהם "כבד" כשיצא ממצרים?
16. מה קרה בין רועי אברהם לרועי לוט?
17. מה הציע אברהם כפתרון לריב בין הרועים?
18. מה היתה תוצאת ההצעה?
19. אחרי שנפרד לוט מאברהם התגלה ה' אליו והבטיח לו. מה היה בהבטחתו?
20. היכן ישב אברהם אחר כך?
21. אלו מלכים נלחמו אלה באלה?
22. מה היתה תוצאת המלחמה?
23. מה היה הנסיון הרביעי של אברהם?
24. מדוע יצא למלחמה זו?
25. עם מי יצא להלחם ומה היתה תוצאת המלחמה?
26. מי קיבל ראשון את פני אברהם בשובו מהמלחמה ומה הציע לו?
27. האם קיבל אברהם הצעתו? מה השיב?
28. עוד מלך אחד יצא לקבל את פני אברהם. מיהו? וכיצד קבל את פניו?
29. למי נתן אברהם שכר על השתתפותם במלחמה?
30. איך נקרא המחזה שהראה ה' לאברהם בענין בעלי החיים שלקח אברהם וחלקם לשניים? על שם מה?

31. מה צוה ה' את אברהם לעשות?
32. מה הבטיח ה' לאברהם במחזה הזה?
33. מה הודיע ה' לאברהם?
34. מה היה הנסיון החמישי של אברהם?
35. מדוע נקרא בן הגר-ישמעאל?
36. איזה עתיד גילה המלאך להגר בענין ישמעאל?
37. מה היה הנסיון הששי?
38. בן כמה שנים נמול אברהם?
39. מה היה השנוי בשמותיהם של אברהם ושרה ומתי נעשו שינויים אלה?
40. מה דינו של ערל זכר שלא ימול ערלתו?

תשובות לסדר "לך-לך"

1. "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך".
2. ה' הבטיח לו שיעשה אותו לעם גדול, יברך אותו בכל טוב, יפרסם את שמו ובו יתברכו כולם.
3. את אשתו, את לוט בן הרן את כל הנפשות שהיו אתו, וכן את כל הרכוש.
4. הגיע לשכם, לאלון מורה.
5. ה' הבטיח לתת לזרעו את הארץ.
6. בנה מזבח לה'.
7. נסע בין בית אל ובין העי, בית אל מצד מערב והעי ממזרח ובנה שם מזבח לה' וכן קרא (פרסם) בשם ה'.
8. המשיך דרומה-"הלוך ונסוע הנגבה".
9. הנסיון השני היה הרעב בארץ.
10. ירד למצרים.
11. שלא תאמר שהיא אשתו, אלא אחותו כי עלולים המצרים להרוג אותו ולקחת את אשתו.
12. הנסיון השלישי היה לקיחת שרה לבית פרעה.
13. ה' ניגע את בית פרעה ב"נגעים גדולים".
14. קרא לאברהם ושילח אותו עם מלוים.
15. במקנה, בכסף ובזהב.
16. פרץ ריב ביניהם.
17. אברהם הציע להפרד איש מעל אחיו ונתן ללוט לבחור ראשון את האיזור שהוא רוצה.
18. תוצאת ההצעה היתה שלוט בחר את ככר (מישור) הירדן כי כולה משקה וישב שם ואברהם נשאר במקומו.
19. ה' הבטיח לאברהם: א. הבטחת הארץ - שכל הארץ שהוא רואה תהיה לו ולזרעו ב. הבטחת הבנים-זרעו יהיה הרבה כעפר הארץ.
20. באלוני ממרא שבחברון.
21. 4 מלכי הצפון נלחמו ב-5 מלכי הדרום.
22. 4 המלכים נצחו את ה-5 ושבו את יושבי סדום ועמורה.
23. הנסיון הרביעי היה יציאתו למלחמה נגד 4 המלכים (החזקים כל כך).
24. כי נודע לו שלוט בן אחיו נשבה על ידם.

25. הוא לקח אתו את 318 חניכיו והצליח לנצחם ולרדפם עד חובה שליד דמשק.
26. מלך סדום יצא לקראתו והציע לו לקבל ממנו את השבויים שהציל אברהם ולתת לאברהם את הרכוש תמורתם.
27. לא קיבל: הוא נתן למלך סדום את הכל כרי שלא יאמר אחר כך שהוא העשיר את אברהם.
28. מלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין לקראת אברהם.
29. לנערים ולידידיו ענר, אשכול וממרא.
30. המחזה נקרא "ברית בין הבתרים" על שם בעלי החיים שביתר (חילק) אברהם על פי מצות ה' וכבוד ה' עבר בין החלקים המבותרים (המחולקים) בצורת
31. ה' צוה אותו לקחת עגלה בת שלש שנים, עז בת שלש שנים, איל בן שלש שנים ותור וגוזל ולשחוט ולחלק לשנים רק את העגלה, העז והאיל ואילו את התור והגוזל-להשאיר שלמים.
32. ה' הבטיח לו: א. זרעו יהיה ככוכבי השמים לרוב.
ב. ה' יתן את הארץ לזרעו של אברהם, מנהר מצרים ועד הנהר הגדול נהר פרת.
33. ה' הודיע לו על שעבוד בניו בארץ לא להם במשך 400 שנה. ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, אך את הגוי שיעבידם יעניש ה'.
34. הנסיון החמישי-הכנסת הגר לביתו; כתוצאה מהריונה התחילה לזלזל בשרה גבירתה.
35. כי שמע ה' אל צערה של הגר.
36. אמר לה שהוא יהיה פרא-אדם - ידו בכל ויד כל בו.
37. הנסיון הששי היה ברית המילה.
38. בן תשעים ותשע שנה.
39. השנויים בשמותיהם נעשו לאחר קיום ברית המילה-אברם נשתנה לאברהם ושרי לשרה.
40. כרת.

תנור עשן ולפיד אש.

שאלות חזרה לסדר "וירא"

1. היכן התגלה ה' לאברהם כחום היום?
2. מה ביקש אברהם מאורחיו?
3. מה הכין אברהם לאורחיו?
4. איזו בשורה בישרו לו האורחים?
5. איזו מצווה קיים אברהם אחרי "הכנסת אורחים"?
6. איזה "סוד" גילה ה' לאברהם?
7. בתחילת תפלתו על אנשי סדום, פתח אברהם במשפט שמסביר מדוע הוא מתפלל עליהם. מהו המשפט שאמר?
8. היכן ישב לוט כשהגיעו המלאכים לסדום?
9. איך קיבל אותם לוט?
10. מתי הגיעו אנשי סדום והקיפו את בית לוט?
11. מה ביקש לוט מאנשי סדום?
12. מה היתה תגובתם של אנשי סדום?
13. מי צחק ממשפחת לוט כשהודיע להם על הפיכת סדום?
14. מדוע היו צריכים המלאכים לזרז את לוט לברוח?
15. מה אסרו המלאכים על לוט ומשפחתו לעשות?
16. מי הביט לאחור ומה קרה לו?
17. להיכן נמלט לוט?
18. מה המטיר ה' על סדום ועמורה?
19. למה היה דומה העשן שעלה מסדום ועמורה?
20. בזכות מי הציל ה' את לוט?
21. מהעיר צוער עבר לוט למקום אחר. להיכן?

22. מי היו מואב ובן-עמי?
23. מי עבר לגור בגרר?
24. איזה מלך לקח אלן את שרה?
25. איזו אזהרה קיבל אבימלך בלילה?
26. מה צוה אותו ה'?
27. מדוע אמר אברהם על שרה שהיא אחותו?
28. בזכות מי נתרפאו אבימלך וכל אנשיו?
29. בן כמה ימים נמול יצחק?
30. בן כמה שנים היה אברהם כשנולד יצחק?
31. לכבוד מה עשה אברהם משתה גדול?
32. מדוע רצתה שרה לגרש את הגר ובנה?
33. מדוע לא רצה אברהם לגרש אותם?
34. מתי הסכים אברהם לגרש אותם?
35. מה עשה אברהם לפני שגרש אותם?
36. מה קרה לישמעאל והגר במדבר?
37. איך ניצל ישמעאל ממות?
38. במה עסק ישמעאל כשגדל?
39. מי היה פיכול?
40. מה ביקש אבימלך מאברהם?
41. מדוע נקראת באר שבע בשם זה?
42. מה היה הנסיון הגדול ביותר שנסה ה' את אברהם?
43. איזה דמיון בלשון התורה יש בין הנסיון הראשון לנסיון האחרון?
44. איך אנחנו יודעים שאברהם הזדרז בנסיון זה?
45. מה אפשר לאמר על המלים "וילכו שניהם יחדו"?
46. באיזה נסיון אמר ה' לאברהם "עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה"?
47. מה העלה אברהם לעולה במקום בנו?
48. אלו ברכות נתן ה' לאברהם על שעמד בנסיון?
49. היכן ישב אברהם לאחר עקדת יצחק?
50. מי היתה רבקה?

תשובות לסדר "וירא"

1. באלוני ממרא.
2. לרחוץ רגליהם במים ולהשען תחת העץ ואחר כך לאכול לחם.
3. עוגות בכמות של 3 סאים, בן בקר, חמאה וחלב.
4. שילד לו בן משרה בעוד שנה.
5. לווי האורחים.
6. את הפיכת סדום ועמורה.
7. "האף תספה צדיק עם רשע".
8. בשער סדום.
9. הזמין אותם אליו הביתה.
10. בערב לפני שישכבו האנשים לישון.
11. שלא יעשו רע לאורח.
12. הם התנגדו ונגשו לשבור את הדלת.
13. חתניו של לוט.
14. כי הוא התמהמה.
15. להסתכל אחורה על סדום ועמורה.
16. אשת לוט, היא נהפכה לנציב מלח.
17. לעיר צוער.
18. גפרית ואש.
19. לעשן העולה מכבשן.
20. בזכות אברהם.
21. למערה.

22. הבנים שנולדו ללוט מבנותיו.
23. אברהם.
24. אבימלך, מלך גרר.
25. ה' הזהיר אותו שימות על שלקח את שרה שהיא אשת-איש.
26. להשיב מיד את שרה לאברהם.
27. כי פחד שיהרגו אותו ויקחו את אשתו.
28. בזכות תפלתו של אברהם.
29. בן שמונת ימים.
30. בן 100 שנה.
31. לכבוד גמילתו של יצחק.
32. כי ראתה שלישמעאל יש מדות רעות ולא רצתה שיצחק ילמד ממנו.
33. היה קשה לו הדבר.
34. כאשר צוה אותו ה'.
35. נתן להם צידה לדרך.
36. המים שקבלו מאברהם נגמרו ואז השליכה הגר את ישמעאל תחת אחד השיחים.
37. מלאך ה' גילה לה באר-מים וממנו השקתה את ישמעאל.
38. בחץ וקשת (היה רובה קשת).
39. שר צבא של אבימלך.
40. לכרות אתו ברית שיגמול חסד אתו ועם אנשיו.
41. כי שם נשבעו אברהם ואבימלך.
42. עקדת יצחק.
43. א. בשניהם אמר ה' לאברהם "לך-לך" ... ב. בנסיון הראשון נאמר "אל הארץ אשר אומר אליך".
44. נאמר "וישכם אברהם בבוקר".
45. הלכו אברהם ויצחק בלב אחד לעשות את רצון ה'.
46. בנסיון עקדת יצחק.
47. איל שמצא לידו אחוז בענפי האילן.
48. ברכת הארץ, ברכת הבנים ושגויי הארץ יתברכו בזכות בניו.
49. בבאר שבע.
50. בת בתואל, בנו של נחור אחי אברהם.

אשר אראך ובניסיון האחרון

1. כמה שנים חיה שרה אמנו?
2. היכן נפטרה שרה והיכן נקברה?
3. בכמה שקלים קנה אברהם את המערה?
4. מה ביקש אברהם מעבדו בשבועה?
5. מה התפלל אברהם לפני יציאת העבד לדרך?
6. מה לקח העבד אתו?
7. מה התפלל העבד בעמדו ליד הבאר?
8. מהו הסימן שהשתמש בו העבד לבדוק אם האשה מתאימה?
9. איזו מתנה נתן העבד לרבקה?
10. מה עשה העבד כאשר ראה שהיא מתאימה לפי הסימנים?
11. מתי הסכים העבד לאכול בבית בתואל?
12. מה היתה תשובת לבן ובתואל לבקשת העבד?
13. את מי עוד שאלו אם רבקה תתחתן עם יצחק?
14. מה היתה ברכת משפחת רבקה לבתם המתחתנת?
15. את מי שלחו בני המשפחה יחד עם רבקה?
16. מה עשתה רבקה כאשר ראתה את יצחק בשדה?
17. מתי היתה נחמה גדולה ליצחק על מות אמו?
18. מה היה שם האשה הנוספת שנשא אברהם?
19. למי נתן אברהם את רכושו?
20. מה עשה אברהם עם בני הפילגשים?

שאלות חזרה לסדר "חיי שרה"

21. כמה שנים חי אברהם?
22. על מי נאמר "וימת... בשיבה טובה"?
23. מי קבר את אברהם?
24. היכן ישב יצחק אחרי מות אביו?
25. כמה פעמים נזכר קנין המערה בסדר חיי שרה?
26. כמה נשיאים יצאו מישמעאל?
27. על מי נאמר "וירש זרעך את שער שונאיו"?
28. על מי נאמר "נשיא אלהים אתה בתוכינו"?

תשובות לסדר "חיי שרה"

1. מאה עשרים ושבע שנים.
2. נפטרה בקרית ארבע ונקברה במערת המכפלה.
3. בארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר.
4. שישג אשה ליצחק ממשפחתו.
5. שה' יצליח דרכו של העבד.
6. עשרה גמלים מלאים כל טוב.
7. שה' יזמין לו אשה שתתאים ליצחק על פי סימן החסד.
8. אם הוא יבקש ממנה לשתות והיא תציע לו וגם לגמליו.
9. נזם ושני צמידים מזהב.
10. הודה לה'.
11. אחרי שסיים לספר את ענין שליחותו.
12. "מה' יצא דבר".
13. את רבקה עצמה.
14. "אחותנו את היי לאלפי רבבה".
15. את המינקת שלה.
16. ירדה מעל הגמל שלה וכסתה פניה בצעיף.
17. כשנשא יצחק את רבקה.
18. קטורה.
19. ליצחק.
20. נתן להם מתנות ושלחם לארץ קדם.
21. מאה שבעים וחמש.
22. על אברהם.
23. יצחק וישמעאל.
24. ליד באר לחי רואי.
25. פעמיים.
26. שנים עשר.
27. על רבקה.
28. על אברהם.

שאלות חזרה לסדר "תולדות"

1. בן כמה שנים היה יצחק בקחתו את רבקה?
ובן כמה שנים נולדו לו יעקב ועשו?
2. מדוע הלכה רבקה לדרוש את ה'?
3. מדוע התרוצצו הבנים בקרבה?
4. במה עסקו יעקב ועשו כשגדלו?
5. מדוע אהב יצחק את עשו?
6. מה בקש עשו מיעקב בבואו עיף מהשדה?

7. באיזה תנאי הסכים יעקב לתת לעשו נזיד עדשים?
8. האם התחרט עשו על מכירת הבכורה?
9. מדוע הלך יצחק לגרר?
10. מה צוה ה' את יצחק בגרר?
11. מה הבטיח ה' ליצחק בגרר?
12. איזה נסיון נסה ה' את יצחק בגרר?
13. באיזה ענין נזכר המושג "מאה שערים"?
14. מדוע קנאו הפלשתים ביצחק?
15. מה עשו הפלשתים בבארות שחפר אברהם?
16. מה היו שמות הבארות שחפר יצחק?
17. להיכן עבר יצחק לגור אחרי גרר?
18. כמה פעמים ברך ה' את יצחק בברכת הבנים?
19. מדוע בקש אבימלך מיצחק לכרות ברית?
20. על שם מה נקראת העיר באר שבע?
21. מדוע בקש יצחק מעשו להכין לו מטעמים?
22. מה בקשה רבקה מיעקב?
23. מה היה החשש (הפחד) של יעקב להחליף את עשו?
24. אלו בגדים הלבישה רבקה את יעקב?
25. אלו מטעמים הכין יעקב לאביו?
26. מה ענה יעקב לשאלת אביו "מה זה מהרת למצא"?
27. באיזה ענין נזכר הביטוי "הקול קול יעקב והידים ידי עשו"?
28. את מי ברך יצחק בברכת "ויתן לך הא-להים מטל השמים"?
29. את מי ברך יצחק בברכת "יעבדוך עמים"?
30. מה היתה תגובת (התנהגות) עשו כשגילה שיעקב הקדימו?
31. איך הסביר עשו את השם "יעקב" שניתן לאחיו?
32. איזו ברכה בענין החרב נתן יצחק לעשו?
33. מדוע שטם (שנא) עשו את יעקב?
34. מה תכנן עשו לעשות לאחיו?
35. מה צותה רבקה את יעקב לעשות כשידעה את כוונת עשו?
36. מה היתה הסיבה השניה לכך שיעקב ברח לחרן?
37. מי היה בתואל?
38. את מי ברך יצחק "בברכת אברהם"?
39. מדוע לא נשא עשו אשה מבנות כנען?

תשובות לסדר "תולדות"

1. בן 40 שנה היה יצחק בקחתו את רבקה ובן 60 שנה נולדו לו יעקב ועשו.
2. לדעת את הסיבה לכך שהבנים מתרוצצים בקרבה.
3. כי היו לה תאומים.
4. יעקב רעה צאן ועשו עסק בציד.
5. "כי ציד בפיו".
6. עשו ביקש מיעקב לתת לו לאכול מהתבשיל האדום שבישל.
7. בתנאי שיסכים למכור לו את בכורתו בתמורה (במקום האוכל).
8. לא; הוא לא התחרט.
9. כי היה רעב בארץ.
10. להשאיר בגרר ולא לרדת מצרימה.
11. הבטחת הארץ והבטחת הבנים.
12. כמעט נלקחה אשתו אל אבימלך.
13. בענין זריעת יצחק בשדה בגרר.
14. כי גדל רכושו מאד.
15. סתמו אותם.
16. עשק, שטנה רחובות ושבעה.
17. לבאר שבע.

18. פעמיים.
19. כי פחד שיצחק או עבדיו יענישו בעתיד את אבימלך.
20. על שם הבאר שבעה.
21. על שם הבאר שבעה.
22. להכין מטעמים לאביו כדי שהוא יקבל את הברכות במקום עשו.
23. שמא יגלה אביו שהוא משקר אותו.
24. את "בגדי עשו החמודות".
25. שני גדיי עזים.
26. הוא ענה שה' זימן לו את הציד ("כי הקרה ה' א-להיך לפני").
27. כשיצחק מישש את יעקב.
28. את יעקב.
29. את יעקב.
30. הוא צעק צעקה גדולה ומרה.
31. על שם שיעקב רימה אותו פעמיים : במכירת הבכורה ובלקיחת הברכה.
32. שיחיה על חרבו.
33. כי רימה אותו בלקיחת הברכה.
34. להרוג אותו לאחר מות יצחק.
35. לקום ולברוח אל לבן.
36. למצוא לו אשה משם.
37. אביה של רבקה.
38. את יעקב.
39. כי היו רעות בעיני יצחק.

שאלות חזרה לסדר "ויצא"

1. מהיכן יצא יעקב ולאן הלך?
2. מה שם המקום שבו לן יעקב ומה שם מתחת לראשו?
3. על מי נאמר "עולים ויורדים"?
4. מה הם 3 הדברים שהבטיח ה' ליעקב בחלוש?
5. מה היה שם המקום שבו ישן יעקב ואיזה שם נתן לו יעקב?
6. איזה סימן עשה יעקב לקדש את המקום?
7. מה היה נדרו של יעקב?
8. כמה עדרי צאן פגש יעקב ליד הבאר?
9. מדוע התאספו הרועים באמצע היום ולא השקו מיד את הצאן?
10. מהו הדבר הראשון שעשה יעקב כאשר ראה את רחל?
11. מה עשה לבן כששמע שיעקב בא?
12. כמה זמן ישב יעקב בבית לבן לפני שעבד בשביל רחל?
13. מה היה הסיכום המדויק בין יעקב ללבן בענין העבודה?
14. אלו מלים בתורה מראות שעבודת יעקב בשביל רחל היתה קלה בעיניו?
15. איזו תרמית גדולה עשה לבן ליעקב?
16. מי היתה שפחת לאה ומי היתה שפחת רחל?
17. מדוע קראה לאה לראובן בשם זה?
18. מי היו בני לאה?
19. מי היו בני בלהה?
20. מי היו בני זלפה?
21. מי מצא דודאים ומי בקש אותם?
22. מדוע קראה רחל ליוסף בשם זה?
23. מתי רצה יעקב לחזור לארץ?
24. האם הסכים לבן שיעקב יחזור ומדוע?
25. מה היה הסכם השכר בין יעקב ללבן על העבודה הנוספת?
26. אלו סימנים היו בצאן יעקב?
27. מה עשה יעקב במקלות?

28. מאלו עצים לקח את המקלות?
29. איזה מרחק היה בין צאן לבן לבין צאן יעקב?
30. מה היה בעשרו הרב של יעקב?
31. מי קינא ביעקב ומה אמר?
32. מה היה הציווי היחידי של ה' אל יעקב בחרן?
33. מה עשה יעקב אחר שמיעת הציווי?
34. כמה פעמים החליף לבן את משכורת יעקב?
35. האם הסכימו נשיו של יעקב, לחזור לארץ, מה אמרו?
36. מה עשתה רחל לאביה לפני שיצאו לדרך?
37. מתי נודע ללבן כי ברח יעקב?
38. כמה זמן רדף אחרי יעקב עד שהשיגו?
39. היכן נפגשו לבן ויעקב?
40. מה הזהיר ה' את לבן בחלום הלילה?
41. מה היו טענות לבן על יעקב?
42. מה היתה כונתו של לבן לעשות ליעקב ומשפחתו?
43. מדוע לא עשה זאת?
44. מדוע לא הצליח לבן למצוא את התרפים?
45. מה היתה תגובת יעקב על טענות לבן?
46. מה היתה תשובת לבן לטענות אלה?
47. מה ביקש בכ"ז לבן מיעקב?
48. מה היו השמות שקראו יעקב ולבן לגל?
49. מה היה תוכן הברית?
50. מדוע נקרא "מחנים" בשם זה?

תשובות לסדר "ויצא"

1. יצא מבאר שבע והלך לחרן.
2. שם המקום בו לן הוא בית אל (ומקודם לוז) והוא שם מאבני המקום מראשותיו.
3. על המלאכים שראה יעקב בחלום.
4. א. הבטחת הארץ.
ב. הבטחת הבנים.
- ג. שישמור עליו בדרכו לחרן וישיב אותו לארץ.
5. שם המקום היה לוז ויעקב קרא לו בית אל.
6. הקים מצבה ויצק שמן עליה.
7. אם ה' יהיה אתנו וידאג לכל צרכיו, יהיה המקום לבית אלוהים ויתן מעשר לה' מכל דבר. שלשה.
8. האבן על פי הבאר היתה גדולה וחיכו לכל הרועים כדי לגללה.
9. גלל את האבן, והשקה את צאן לבן.
10. רץ לקראתו, חיבק אותו ונשק אותו והביאו אל ביתו.
11. חודש ימים.
12. שיעקב יעבוד 7 שנים לקבל את רחל בתו הקטנה.
13. "ויהיו בעיניו כימים אחדים".
14. נתן לו את לאה במקום רחל.
15. זלפה - שפחת לאה ובלהה - שפחת רחל.
16. "כי ראה ה' בעניי".
17. ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר וזבולון.
18. דן ונפתלי.
19. גד ואשר.
20. ראובן מצא ורחל בקשה מלאה קצת מהם.
21. "ותאמר אסף א-להים את חרפתי".
22. כשנולד יוסף.
23. לא הסכים, כי בזכות יעקב התברך רכושו של לבן.

25. כל הולדות בצאן שיוולדו עם סימנים מיוחדים יהיו ליעקב.
26. עקודים, נקודים וטלואים.
27. קילף אותם בצורה "מנומרת" ושם אותם לפני הצאן.
28. ליבנה, לוז וערמון.
29. מהלך שלושה ימים.
30. "צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים".
31. בני לבן. הם אמרו שיעקב התעשר מצאן אביהם.
32. "שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך".
33. שוחח עם נשיו בשדה והודיע להן כי עליהם לצאת.
34. "עשרת מונים" (פעמים).
35. הסכימו והוסיפו על דברי יעקב: "הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם אכול את כספנו".
36. גנבה לו את התרפים.
37. ביום השלישי, כי הוא הלך לגוזז את צאנו.
38. שבעה ימים.
39. בהר הגלעד.
40. שלא ידבר עם יעקב מטוב ועד רע.

שאלות חזרה לסדר "וישלח"

1. אל מי שלח יעקב מלאכים ולאן?
2. מה היה תוכן השליחות?
3. כמה אנשים היו עם עשו לקראת פגישתו עם יעקב?
4. מה עשה יעקב לקראת הפגישה?
5. בכמויות של המתנות הבאות, יש טעויות - תקן אותן: 20 עזים, 40 גמלים, 30 פרות ו- 10 אתונות.
6. איזה נחל עבר יעקב בלילה בדרכו לארץ?
7. מה קרה ליעקב במעבר יבוק?
8. מה בקש המלאך מיעקב?
9. באיזה תנאי הסכים יעקב?
10. פעמים נזכר ששמו של יעקב ישתנה ל"ישראל" - אלו הן?
11. מהו הזכר לדורות ממאבק יעקב עם המלאך?
12. מדוע נקרא המקום "פניאל" בשם זה?
13. באיזה סדר העמיד יעקב את אנשיו, לקראת הפגישה עם עשו?
14. כמה פעמים השתחוה יעקב לעשו?
15. מה היתה שאלתו ומה היתה תשובת יעקב הראשונה של עשו?
16. מה אמר עשו ליעקב על שליחת המתנות אליו?
17. האם הסכים עשו לקבלן אחר שהפציר בו יעקב?
18. מה הציע עשו ליעקב בענין הדרך?
19. מה ענה לו יעקב?
20. לאן הלכו כל אחד מהם?
21. מה בנה יעקב בסוכות?
22. מה קנה יעקב בארץ ובאיזה מחיר?
23. איך קרה ששכם תקף וטמא את דינה?
24. איך נקרא בתורה המעשה שעשה שכם?
25. מה הציע חמור ליעקב ובניו?
26. האם הסכימו לעצתו? מה היתה תשובתם?
27. מדוע הציעו בני יעקב תנאי זה?
28. האם הסכימו שכם ואנשיו להצעה?
29. מה היתה תגובת יעקב להריגת אנשי שכם?
30. מה צוה ה' את יעקב בשכם?
31. מה צוה יעקב למשפחתו?

32. מה עשה יעקב בכל הפסלים שאסף ממשפחתו?
33. איזה נס קרה ליעקב בנסעו משכם לבית אל?
34. מה עשה יעקב בבית אל?
35. מה קרה בבית אל?
36. היכן נקברה דבורה מינקת רבקה?
37. מי התברך בברכה "ומלכים מחלציך יצאו"? והיכן?
38. היכן ילדה רחל את בנימין?
39. מה קרה לה בלידתה? ומה אמרה לפני כן?
40. מה עשה יעקב כשמתה רחל?
41. היכן התישב יעקב אחרי קבורת רחל?
42. מי היו בני לאה? ומי היו בני רחל?
43. מי היו בני בלהה? ומי היו בני זלפה?
44. היכן ישב יצחק כששב אליו יעקב?
45. בן כמה שנים נפטר יצחק, מי קבר אותו והיכן?
46. מי היו נשי עשו?
47. מי היה אליפז?

תשובות לסדר "וישלח"

1. אל עשו, לארץ שעיר.
2. להסביר את האיחור של יעקב עד עכשיו.
3. ארבע מאות איש.
4. א. חילק את אנשיו לשני מחנות.
ב. התפלל לה' שיציל אותו מעשו.
ג. שלח לעשו מתנות רבות לפייס אותו.
5. 200 עזים, 30 גמלים, 40 פרות ו- 20 אתונות.
6. נחל יבוק.
7. נאבק אתו מלאך וכף ירכו הוכתה והוא נהיה צולע.
8. לאפשר לו ללכת.
9. בתנאי שהמלאך יברך אותו.
10. בפעם הראשונה - הודיע לו המלאך שה' ישנה את שמו ובפעם השניה, אמר לו ה' בבית אל.
11. איסור אכילת גיד הנשה.
12. כי ראה יעקב את המלאך פנים אל פנים.
13. השפחות וילדיהן ראשונות, אחריהן - לאה וילדיה ואחרונים - רחל ויוסף.
14. 7 פעמים!
15. עשו שאל מי הם האנשים שפגשתי ויעקב ענה שהם ילדים שה' חנן אותו.
16. "יש לי רב" (השאר לך את המתנות).
17. כן.
18. להצטרף אליו.
19. כידוע לך, קשה יהיה לי ללכת במהירות עם כל מה שיש לי והדבר מסוכן.
20. עשו - לשעיר, ויעקב לסוכות.
21. בית למשפחתו וסוכות - למקנה.
22. את חלקת השדה מבני חמור אבי שכם במאה קשיטה.
23. הדבר קרה כשיצאה דינה "לראות בבנות הארץ".
24. "נבלה".
25. לחיות יחד אתם: להתחתן ולסחור אתם ולגור בעירם.
26. ענו לו במרמה שהם מסכימים בתנאי שיעשו תחלה ברית מילה.
27. כדי שביום שלישי למילה יעלו על העיר ויהרגו את הזכרים.
28. כן.
29. "עכרתם אותי להביאשני ביושב הארץ", "ונאספו עלי והכוני..."
30. לקום וללכת לבית אל ולקיים את נדרו.
31. להסיר את העבודה זרה (שהביאו משלל שכם), לקראת הנסיעה לבית אל.

32. קבר אותם תחת האלה בשכם.
33. ה' הפיל פחד על הערים השכנות לשכם ולא פגעו ביעקב.
34. בנה מזבח.
35. מתה דבורה מינקת רבקה.
36. מתחת בית אל תחת האלון.
37. יעקב התברך בבית אל.
38. במרחחק "כברת דרך" מאפרת.
39. מתה, היא קראה לבנה "בן אוני".
40. קבר אותה במקום מיתתה והציב מצבה על קבורתה.
41. הרחק ממגדל עדר.
42. בני לאה - ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר וזבולון, בני רחל - יוסף ובנימין.
43. בני בלהה - דן ונפתלי ובני זלפה - גד ואשר.
44. בקרית ארבע היא חברון.
45. יצחק נפטר בן 180 שנה, יעקב ועשו קברו אותו במערת המכפלה.
46. עדה בת אלון החתי, אהליבמה בת צבעון החוי ובשמת בת ישמעאל.
47. בנו של עשו.

שאלות חזרה לסדר "וישב"

1. עם מי היה רגיל יוסף לרעות את הצאן?
2. מה הן שלש הסיבות המוזכרות בכתוב (בפסוקים) לשנאת האחים את יוסף?
3. מה לא יכלו האחים לעשות ליוסף?
4. מה היה החלום הראשון שסיפר יוסף לאחיו?
5. מה היתה תגובת האחים לסיפור?
6. מה היה חלומו השני שסיפר יוסף לאחיו ואביו?
7. מה היתה תגובת אביו?
8. מה עשה אביו לאחר מכן?
9. לאן הלכו האחים לרעות את צאן אביהם?
10. לשם מה שלח יעקב את יוסף לשכם?
11. היכן מצא יוסף את אחיו?
12. מה חשבו האחים על יוסף כשראו אותו מגיע אליהם?
13. מי הציל את יוסף מליהרג על ידי האחים? ומה הציע במקום זה?
14. מה עשו האחים כאשר הגיע יוסף אליהם?
15. במה היו סוחרים הישמעאלים?
16. מהיכן באו הישמעאלים ולאן הלכו?
17. מה הציע יהודה לאחים?
18. מה היו כוונות ראובן ויהודה בהצעות שלהם?
19. מי משכו את יוסף מהבור ומכרו אותו לישמעאלים?
20. לאן הביאו את יוסף ומי קנה אותו?
21. מה עשה ראובן כשגילה שיוסף איננו?
22. מה עשו האחים כדי להטעות את יעקב?
23. מה היתה תגובת יעקב לספור בניו?
24. מה אמר יעקב כשבאו לנחמו על יוסף?
25. מי היה החבר של יהודה מעדולם?
26. מי היתה אשתו של יהודה?
27. מי היו בני יהודה שנולדו מבת שוע?
28. מי היתה כלתו של יהודה?
29. היכן היה יהודה כשנולד שלה?
30. מדוע המית ה' את ער ואונן?
31. באיזה ענין נזכרה מצות יבום?
32. מדוע ישבה תמר בפרשת דרכים מכסה את פניה?
33. באיזו דרך פגשה יהודה את תמר ולמה חשב אותה?
34. מה הבטיח יהודה לתת לתמר?

35. מה היה הערבון שהשאיר יהודה ביד תמר?
36. מה צוה יהודה לעשות בתמר כששמע שזינתה?
37. האם גלתה תמר מיד בהתחלה שהיא הרה מיהודה? מתי כן גלתה?
38. מי נולד מתמר?
39. מדוע נקראו בשמות אלו?
40. מה היתה מידת הצלחתו של יוסף בבית פוטיפר?
41. איזה תפקיד קיבל יוסף בבית פוטיפר?
42. מה עשה עוד ה' להצלחת יוסף?
43. מה ניסתה לעשות ליוסף אשת פוטיפר?
44. האם נכנע יוסף? מה עשה?
45. מה היתה תלונת אשת פוטיפר בפני בעלה?
46. למי האמין פוטיפר? מה עשה ליוסף?
47. מה עשה ה' ליוסף בבית הסוהר?
48. איך התנהג יוסף בבית הסוהר?
49. מי הם השרים שחטאו לפרעה?
50. מה היו חלומותיהם?
51. מה היו פתרונות החלומות על ידי יוסף?
52. מה ביקש יוסף משר המשקים?
53. האם זכר שר המשקים את יוסף?
54. האם התקיימו פתרונות יוסף לחלומות השרים?

תשובות לסדר "וישב"

1. עם בני בלחה ובני זלפה נשי אביו.
2. א. יוסף הלשין על אחיו לאביו.
- ב. קנאו בכתונת הפסים שעשה לו אביו.
- ג. סיפר לאחיו חלומותיו.
3. לדבר אתו דברי שלום.
4. כל האחים נמצאים בשדה ומאלמים אלומות והנה נצבו אלומות האחים והשתחו לאלומה של יוסף.
5. "האם אתה מתכוון למלוך עלינו?!" הם הוסיפו לשנוא אותו כל כך.
6. השמש, הירח ואחד עשר כוכבים משתחווים ליוסף.
7. "האם אתה מתכוון שאני ואמך ואחיך נשתחוה לך?!"
8. שמר בלבו את הדבר לעתיד.
9. לשכם.
10. לראות את שלום אחיו.
11. בדותן.
12. תכננו להרוג אותו.
13. ראובן. הוא הציע להשליך אותו לבור ריק אבל לא להרוג אותו.
14. הפשיטו אותו והשליכוהו לבור ריק ממים.
15. בבשמים (נכאת וצרי ולוט).
16. מגלעד למצרים.
17. למכור את יוסף לישמעאלים לעבד.
18. להציל את יוסף ממות.
19. המדינים משכו והעלוהו מהבור ומכרו אותו לישמעאלים.
20. למצרים ופוטיפר סריס פרעה קנה אותו.
21. קרע את בגדיו ואמר: "ואני אנה אני בא".
22. שחטו שעיר עיזים וטבלו את כתונת יוסף בדם ואמרו לו שאת זה מצאו.
23. אמר: כנראה חי רעה טרפה אותו ואח"כ קרע בגדיו והתאבל עליו.
24. "כי ארד אל בני אבל שאולה"
25. חירם.
26. בת שוע (איש כנעני).

27. ער, אונן ושלה.
28. תמר.
29. בכזיב.
30. כי היו רעים בעיני ה'.
31. כשמת ער אמר יהודה לאונן ליבם את אשת אחיו.
32. כי ראתה שלא ניתנה לשלה לאשה ורצתה להקים זרע לבעלה.
33. בדרך לתמנתה, הוא חשב אותה לזונה כי כסתה את פניה.
34. גדי עזים.
35. החותם, הפתיל והמטה.
36. לשרוף אותה.
37. לא גלתה מיד, רק כשהוציאו אותה להשרף.
38. פרץ וזרח.
39. פרץ - שפרץ לצאת ראשון.
- זרח - על שם חוט השני (הזורח) שקשרו על ידו.
40. הוא הצליח בכל אשר עשה ופוטטר הרגיש שה' עם יוסף.
41. אחראי על כל ענייני הבית (מנהל-משק).
42. בירך את כל שיש לפוטטר בבית ובשדה.
43. לפתות אותו לעברה.
44. לא נכנע, ברח והשאיר את בגדו בידה.
45. שיוסף ניסה לפתותה לעברה ולכן נשאר בגדו בידה.
46. לאשתו. שם את יוסף בבית הסוהר.
47. היה עם יוסף, היטה אליו חסד ונתן לו חן בעיני שר בית הסוהר.
48. לא עשה כל דבר רע וכן העבודות שאחרים עשו - גם הוא עשה.
49. שר המשקים ושר האופים.
50. חלום שר המשקים - גפן עם שלשה ענפים ואשכולות ענבים בשלים, לקח השר

- על ראשו ובסל העליון דברי מאפה
- ענבים, סחט אותם לכוס פרעה והגישו אליו. חלום שר האופים - שלשה סלים לפרעה ועוף אוכל מהם.
51. שר המשקים - בעוד 3 ימים יחזיר אותך פרעה לתפקידך.
  - שר האופים - בעוד 3 ימים ימית אותך פרעה והעוף יאכל מבשרך.
  52. להזכיר אותו לפני פרעה ולבקש ממנו לשחררו.
  53. לא, הוא שכח אותו.
  54. כן.

שאלות חזרה לסדר "מקץ"

1. כמה זמן עבר מאז שוחרר שר המשקים ועד ששוחרר יוסף?
2. מה היה חלום פרעה הראשון?
3. מה היה חלום פרעה השני?
4. מי ניסה לפתור את החלומות?
5. מי הציע לפנות אל יוסף לפתור את החלום?
6. מי הוא "הנער העברי"?
7. מהו הדבר הראשון שאמר יוסף לפרעה?
8. מה היה פתרון יוסף?
9. מדוע חזר החלום של פרעה פעמיים (בפרות ובשבילים)?
10. מה הציע יוסף לפרעה בענין הפתרון?
11. מה צריכים מצרים לעשות בשביל שנות הרעב?
12. במי בחר פרעה להיות אחראי על כל תבואת מצרים? מדוע?
13. מה היה תפקידו של יוסף?
14. אלו טכסי מלכות עשה פרעה ליוסף?
15. מה היה שם יוסף שנתן לו פרעה?
16. מי היתה אשתו של יוסף?
17. בן כמה היה יוסף כשעמד לפני פרעה?

18. מה עשה יוסף במצרים בשבע שני השבע?
19. מי נולדו ליוסף במצרים?
20. מדוע קרא יוסף לבניו בשמות אלה?
21. מה קרה כשהתחילו שבע שנות רעב?
22. האם הרעב היה רק בארץ מצרים? היכן עוד?
23. מה צוה יעקב לבניו בגלל הרעב?
24. כמה בנים ירדו בפעם הראשונה?
25. מדוע לא שלח יעקב גם את בנימין?
26. האם הכיר יוסף את אחיו? איך התיחס אליהם?
27. באיזה תנאי הסכים יוסף להאמין להם (בהצעה הראשונה)?
28. מה עשה להם יוסף בינתיים?
29. מה עשה יוסף לאחר מכן?
30. מה אמרו האחים איש אל אחיו כששמעו את הגזרה של יוסף?
31. האם התחרטו האחים על מכירת יוסף? מה אמרו?
32. מה הזכיר להם ראובן?
33. מה עשה יוסף כששמע את אחיו?
34. את מי אסר יוסף לעיני אחיו?
35. מה צוה יוסף לעשות לאחים לפני צאתם לדרך?
36. מתי גילו האחים את "ההפתעה"?
37. מה הרגישו האחים כשגילו את זה?
38. מה עשו האחים כשהגיעו הביתה?
39. מה היתה תגובת יעקב לכך?
40. מה הציע ראובן לאביו, כדי שיסכים?
41. האם הסכים יעקב להצעת ראובן? מה אמר?
42. מתי צוה יעקב לבניו לרדת שוב למצרים לשבור אוכל?
43. מה הציע יהודה ליעקב כדי שיסכים לשלוח את בנימין?
44. מה טען יעקב לאחים על שגילו כי יש להם עוד אח?
45. מה השיבו האחים על טענתו?
46. מה הציע יעקב לבניו לקחת אתם למלך מצרים?
47. מה התפלל יעקב אז?
48. מה צוה יוסף לעבדו כאשר ראה שאחיו הגיעו עם בנימין?
49. מה חשבו האחים כשראו שהם נקראים לבוא אל יוסף?
50. מה עשו לאחר מחשבה זו?
51. מה אמר להם האיש האחראי על בית יוסף?
52. על מה שוחחו יוסף ואחיו?
53. מה אמר יוסף לבנימין כשראה אותו? ומה עשה אחר כך?
54. למה לא היו יכולים המצרים לאכול עם העברים בסעודה שיש בה בשר?
55. על מה תמחו האחים כשישבו בסעודה?
56. במה היה שונה יחסו של יוסף לבנימין מכל האחים בסעודה?
57. מה צוה יוסף את הממונה על ביתו כשעמדו האחים ללכת?
58. מה יעשה עוד האיש אחר ששייב באמתחותיהם את הכסף והגביע?
59. מה היתה תגובת האחים לחשד זה?
60. מה קרה לאחר החיפושים?
61. מה היתה תגובת האחים כשנתגלה הדבר?
62. מה היו דברי התגובה (או ההתנצלות) של האחים?
63. מה החליט יוסף?

תשובות לסדר "מקץ"

1. שנתיים.
2. שבע פרות בריאות ושבע פרות רזות עולות מן היאור ושבע הרזות בלעו את
3. שבע שבליים מלאות צומחות בגבעול אחד ושבע שבליים שדופות צומחות בגבעול השבליים המלאות.
4. כל חכמי פרעה ניסו ולא הצליחו.
5. שר המשקים.
6. יוסף.
7. הפתרון יבוא מאת ה'.
8. שבע שנות שבע תבאנה ואחריהן שבע שנות רעב ובשנות הרעב ישכח כל השבע.
9. להראות לפרעה שה' ממחר לקיים את הדבר.
10. למנות איש חכם ונבון וכן פקידים שיכינו את ארץ מצרים בשנות השבע לקראת הרעב.
11. לאסוף את עודף התבואה (חמישית) במחסנים עד שנות הרעב.
12. ביוסף, כי לא נמצא כמוהו איש שרוח ה' בו.
13. משנה למלך, רק כסא המלוכה נשאר לפרעה.
14. א. הסיר את טבעתו ונתנה ליוסף.
ב. הלביש אותו בגדי שש (בגדי מלכות) ושם שרשרת זהב על צוארו.
ג. הרכיב אותו במרכבת - משנה וקראו לפניו "אברך" (תואר כבוד במצרים).
15. צפנת - פענת.
16. אסנת בת פוטיפרע.
17. בן שלשים שנה.
18. אסף את עודף התבואה (חמישית) שבערים למחסנים ליד הערים.
19. מנשה ואפרים.
20. מנשה - כי השכיח ה' ממנו את כל צערו, אפרים - כי הפרה ה' אותו בבנים בארץ עניו.
21. אחרי שגמרו המצרים לאכול את מה שאספו, בקשו מפרעה עוד תבואה והוא שלחם ליוסף.
22. לא. הרעב היה גם בארץ כנען.
23. לרדת למצרים לקנות שם תבואה.
24. עשרה, חוץ מבנימין.
25. הוא חשש שיקרה לו אסון בדרך.
26. הוא הכיר אותם ועשה את עצמו זר, הוא אמר להם שהם חשודים בעיניו כמרגלים.
27. בתנאי שאחד מהם ילך ויביא את האח הנוסף (בנימין) והשאר יאסרו עד שיחזרו שני האחים.
28. אסר את כולם 3 ימים במשמר.
29. ויתר להם על הדרישה הראשונה ואמר שמספיק בכך שאחד יאסר עד שכולם ישובו עם האח הקטן.
30. אמת שאשמים אנחנו על מכירת יוסף כשלא קבלנו את תחנוניו על עצמו; ולכן באה עלינו הצרה הזאת.
31. כן. הם אמרו שהם אשמים בכך שלא ריחמו עליו, ועכשיו ה' דורש מהם את דמו.
32. שהוא ביקש מהם לא לפגוע ביוסף והם לא שמעו בקולו.
33. הלך הצידה ובכה.
34. את שמעון.
35. להחזיר לכל אחד את צרור כספו ולמלא את שקיהם בתבואה ובצדה לדרך.
36. במלון כשפתחו את השקים לתת מספוא לחמורים.
37. פחדו מאד ואמרו: מה עשה ה' לנו?!
38. ספרו לאביהם את כל מה שקרה להם.
39. לא הסכים לשלוח אתם את בנימין אחרי שיוסף וגם שמעון אינם איתו.
40. ששני בניו של ראובן יהיו ערבו להחזרת בנימין.
41. לא, הוא אמר שהוא חושש שיקרה אסון לבנימין בדרך.
42. כשהרעב נהיה כבד יותר והאוכל שקנו נגמר.
43. אמר ליעקב שהוא ערב לכך ואם יחזירנו ויהיה חוטא לאביו כל הזמן.
44. מדוע גליתם שיש לכם אח נוסף.
45. לא ידענו מהי מטרת שאלתו.
46. מתנה (לפייס את המלך) פירות משובחים ובשמים, וגם להחזיר את הכסף ששמו לכם (אולי בטעות זה קרה).
47. שה' יתן להם רחמים לפני האיש ויחזיר את האח שנשאר שם.
48. להכין סעודת צהרים משותפת לו ולהם.
49. שחושדים בהם בגניבת הכסף ושהם יענשו להיות עבדים עם חמוריהם.
50. נגשו ודברו עם האחראי על בית יוסף.

51. שאינם חשודים בגניבת הכסף, ה' זימן להם את המטמון שמצאו והוציא אליהם את שמעון.
52. שוחחו על שלום המשפחה.
53. ה' יחנך (יתן לך חן וחסד) והלך לחדר ובכה.
54. כי אכילת בשר בהמה תועבה היא להם (כי עובדים היו לצאן).
55. על כך שסדר הישיבה שלהם היה על פי סדר לידתם.
56. במנות שקיבל - פי חמש מאחיו.
57. לשים שוב כסף באמתחת כל אחד ואת הגביע באמתחת בנימין.
58. ירוץ אחריהם, ישיגם ויאמר להם איך אתם מחזירים טובה תחת רעה?
59. לא יתכן הדבר ומי שימצא בידו הגביע ימות.
60. הגביע נמצא באמתחת בנימין.
61. קרעו בגדיהם ושבבו העירה.
62. אין לנו מה לומר, ה' כנראה מעניש אותנו ואנחנו כולנו מוכנים להיות לך לעבדים.
63. רק מי שנמצא בידו הגביע יהיה עבד ואתם יכולים לחזור לשלום הביתה.

שאלות לסדר "ויגש"

1. מי אמר "ואשימה עיני עליו"?
2. על מי נאמר שאם יעזוב את אביו ימות?
3. מה דרש יהודה מיוסף?
4. מה הציע יהודה ליוסף במקום העונש שניתן לבנימין?
5. מתי ביקש יוסף מכל אנשיו לצאת מהחדר?
6. מה היתה תגובת האחים כשהתוודע יוסף אליהם?
7. מה היו המשפטים הראשונים שהתוודע יוסף אל אחיו?
8. מה היה הדבר החשוב בדברי יוסף שאמר כדי להרגיע את האחים?
9. מהי ההודעה שהתבקשו האחים להעביר לאביו יעקב?
10. היכן הציע יוסף לאביו ולמשפחתו לשבת?
11. מדוע הציע יוסף לאביו לבוא לגור במצרים?
12. בין מי למי היתה ההתרגשות של הפגישה גדולה מאד?
13. מה אמר פרעה ליוסף לעשות לאחיו לפני צאתם לדרך?
14. אלו מתנות נתן יוסף לאחיו ואלו לבנימין?
15. מה שלח יוסף לאביו?
16. היכן זבח יעקב זבחים בדרכו למצרים?
17. היכן התגלה ה' ליעקב ומה אמר לו?
18. מי ירד עם יעקב למצרים?
19. מה היה מספר כל נפשות יעקב שירדו למצרים?
20. את מי שלח יעקב לפניו לארץ גושן?
21. מה עשה יוסף כששמע שאביו מגיע לארץ גושן?
22. מה אמר יעקב כשראה את יוסף?
23. איזו עצה נתן יוסף לאחיו לקראת פגישתם עם פרעה?
24. כמה אחים לקח איתו יוסף לפגישה עם פרעה?
25. מה ענה יעקב לפרעה על השאלה: "כמה ימי שני חיידך"?
26. היכן הושיב יוסף את אביו ואחיו?
27. איך חיו המצרים בשנה הראשונה של הרעב?
28. מה מכרו המצרים כדי להחיות את עצמם?
29. מתי קנה יוסף את המצרים ואדמתם? ומדוע?
30. איזו אדמה לא קנה יוסף? ומדוע?
31. מה היתה חובת המצרים לתת תבואה לפרעה בשכר הזרעים שקיבל מיוסף?
32. מה היתה תגובת המצרים לדרישת יוסף תמורת הזרעים?
33. איזה חוק קבע יוסף במצרים בענין מס התבואות?

34. מה נאמר בפסוק על ישיבת משפחת יעקב בארץ גושן? (האם היתה טובה או לא)?

תשובות לסדר "ויגש"

1. יהודה בנאומו ליוסף.
2. על בנימין (או על יעקב, אביו של בנימין).
3. לשחרר את בנימין.
4. להיות עבד במקום בנימין.
5. כשרצה להתוודע אל אחיו.
6. לא יכלו לענות לו כי נבהלו מפניו.
7. "אני יוסף, העוד אבי חי".
8. "ועתה אל תעצבו... כי מכרתם אותי הנה כי למחיה שלחני א-להים לפניכם".
9. שה' עשה אותו לאדון לכל מצרים ושיבוא מהר למצרים.
10. בארץ גושן.
11. כדי שיהא לו קל יותר בשנות הרעב כי יוסף יכלכל אותו.
12. בין יוסף ובנימין.
13. להעמיס על בהמותיהם תבואה ולחזור לארץ כנען ואח"כ לקחת את אביהם וכל משפחתו משם ולבוא למצרים.
14. לכל אחד מאחיו נתן חליפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות שקל כסף וחמש חליפות שמלות.
15. עשרה חמורים נושאים מאכלים טובים ממצרים ועשר אתונות נושאות תבואה.
16. בבאר שבע.
17. בבאר שבע. הוא אמר לו שלא יפחד לרדת למצרים ושהוא יעשה אותו שם גוי גדול וה' גם יעלה אותו משם.
18. כל נפשות ביתו וכל רכושו.
19. 70.
20. את יהודה.
21. אסר את מרכבתו ועלה לפגוש את אביו בארץ גושן.
22. עכשיו אני יכול למות כי זכיתי לראות את יוסף.
23. הציע להם לאמר שמלאכתם היא רעיית צאן הם ואבותיהם.
24. חמישה.
25. 130 שנה והם היו רעות ולא הגיעו לשנות אבותי.
26. בארץ רמעסס (הנמצאת בארץ גושן).
27. מהתבואה שקנו בכסף ובמקנס.
28. את אדמתם ואת עצמם לעבדים.
29. בשנה השניה כדי שיוכלו לחיות ושהאדמה לא תשאר שממה.
30. אדמת כהני מצרים כי היה אז חוק במצרים שאדמתם לא נמכרת.
31. חמישית.
32. הודו ליוסף ואמרו לו: "החייטנו", אנחנו מוכנים להיות לך עבדים.
33. שכל אדם חייב לשלם חמישית מתבואתו מס למלך.
34. שהם התבססו שם ופרו ורבו מאד.

שאלות חזרה לסדר "ויחי"

1. כמה שנים חי יעקב במצרים?
2. כמה שנים חי יעקב?
3. מה השביע יעקב את יוסף?
4. מי נשבע באופן דומה?

5. את מי לקח יוסף אתו כשהלך לבקר את אביו?
 6. מה אמר יעקב ליוסף בעתיד שני בניו?
 7. א. איך רצה יעקב להניח ידיו על בני יוסף?
 ב. מה רצה יוסף לשנות?
 ג. מדוע?
 8. מה היה ההסבר של יעקב?
 9. מהו תוכן הברכות של יעקב לבני יוסף?

הערה לתלמידים

שימו לב!

על ברכות יעקב לבניו - אין שאלות רגילות. עליכם לשנן היטב את ביאורי מילים הכתובות כאן.

ברכות יעקב לבניו

באורי מילים

- יקרא אתכם = יקרה לכם, לשבטים שהם זרעכם.
 באחרית הימים = והמשך הדורות הבאים.
 ראשית אוני = התחלת כוחי (און=כוח) כוח ההולדה בהמשך.
 יתר שאת = יתרון התנשאות כבוד המלוכה.
 יתר עז = יתרון של חוזק ותקיפות.
 פחו כמים = קלות ומהירות כמו המים המוזרמים.
 אל תותר = לא יהיה לך יתרון (על אחיך).
 עלית משכבי אביך = כאשר לקחת את מטת אביך.
 חללת יצועי עליה = חללת את קדושת יצועי שהייתי עולה עליה, כלומר
 כלי חמס = כלי אלימות למעשה בלתי צודק.
 מכרותיהם = כמו ב"מכרותיהם", כלומר בארץ מגוריהם.
 בסודם אל תבוא נפשי = כשהתיעצו לא באה נפשי עמהם, לא הייתי שותף לתכניתם
 אל תחד כבודי = לא התיחד כבודי, נפשי.
 באפם = בכעסם.
 ברצונם = בתאוותם.
 עקרו שור = חתכו את גידי הרגלים של השוורים.
 ואפיצם = אפיץ, אפזר אותם (בין השבטים).
 יודוך אחיך = יכירו אחיך בהתנהגותך.
 ידך בעורף אויביך = תנצח את אויביך (המנצח אוחז בכוח בעורף האויב הנכנע)
 כרע = נפל על ברכיו.
 רבץ = שכב.
 לביא = אריה.
 לא יסור = לא יפסק.
 שבת = מקל, סמל השלטון.
 מחוקק = מקל ארוך, סמל השלטון.
 עד כי יבוא שילה = עד ביאת בנו, הכוונה למלכות.
 יקחת עמים = העמים יעבדו אותו.
 אוסרי = קושר (היוד ליופי הקריאה).
 דם ענבים = מיץ ענבים האדום הדומה לדם.
 סוטה = בגדו
 חכלילי = אדום.
 לבן שינים = הצבע הלבן של השיניים.
- ירכתו = סוף שטח של התפשטותו.
 חמור גרם = בעל עצמות חזקות.
 משפתים = הסלים שמשני הצדדים של החמור.
 ויט = נטה.
 שכם = מקום בין הכתפיים.

מס עובד = חובת עבודה למלך (בעבודות הציבור כמו בניית חומות).
שפיפון = סוג נחש ארסי.
עלי = על.

אורח = דרך.

גדוד = קבוצת חיילים.

יגודנו = יעשה איתו מלחמה.

והוא יגוד עקב = ירדוף בעקבותיך.

מעדני מלך = מאכלים מובחרים המוגשים בפני מלכים.

אילה שלוחה = קל תנועה כמו אילה.

אמרי שפר = בשורות טובות.

בן פורת = ענף הנושא פרי רב.

עלי עין = בקרבת מעין.

בנות צעדה עלי שור = זמורות הגפן המשתרעות על קיר אבנים.

וימררהו ורובו = מררו את חייו ירו בו בקשת.

וישטמוהו = שנאו אותו.

בעלי חיצים = קשתים.

ותשב באיתן קשתו = הקשת שלו נשארה איתנה, חזקה כלומר הצליח לעמוד מול

ויפוזו זרועי ידיו = התחזקו זרועות ידיו, כלומר היה לו כוח רב להכות

אביר יעקב = חוזק יעקב, כלומר ה' שהוא כוחו של יעקב.

משם רועה אבן ישראל = משם, מהכבוד הניתן ליוסף נמשך כבוד

מאל אביך ויעזרך = מאת אלוקי אביך תבוא אליך עזרה.

תהום רובצת תחת = מי תהום הנמצאים מתחת לפני האדמה.

ברכות שדים ורחם = ברכת ילודה והנקה באדם ובמקנה.

עד תאות גבעות עולם = עד סוף הגבעות אשר מתמיד, כלומר הברכות תהינה לך

קדקד = החלק העליון של הראש.

נזיר אחיו = המובחר והנבחר מאחיו.

נזר = מן הכתר.

יאכל עד = יאכל שלל.

התקפות אויביו.

בחוזקה את אויביו.

לתמיד.

10. מה צוה יוסף את עבדיו הרופאים?

11. כמה זמן נמשכה החניטה?

12. כמה ימים בכו אותו?

13. מה ביקש יוסף מפרעה?

14. מי עלה עם יוסף לקבור את יעקב?

15. כמה ימים התאבלו בני יעקב על אביהם?

16. על שם מה נקרא המקום "אבל מצרים"?

17. מה עשו האחים אחרי שקברו את אביהם? מדוע?

18. האם נכון הוא שיעקב צוה כך? מדוע עשו זאת?

19. מה היתה תגובת יוסף?

20. כמה שנים חי יוסף? כמה דורות?

21. מה השביע יוסף את אחיו?

22. היכן הונח יוסף לאחר מותו?

תשובות לסדר "ויחי"

1. שבע עשרה שנה.

2. מאה ארבעים ושבע שנה.

3. שלא יקבור אותו במצרים אלא במערת המכפלה.

4. העבד לאברהם.

5. את מנשה ואפרים בניו.

6. שהם יהיו מעתה חשובים כשני שבטים.

7. א. את יד ימינו - על ראש אפרים.

- ב. יוסף רצה להפוך.
- ג. מפני שמנשה הוא הבכור.
8. שאפרים הצעיר יגדל ממנשה הבכור.
9. א. שהמלאך ששמר עליו ישמור עליהם.
- ב. שירבו.
- ג. שיהיו סמל ברכה לכל הדורות.
10. לחנוט את אביו.
11. ארבעים יום.
12. שבעים יום.
13. לקיים את שבועתו לאביו לקברו במערה.
14. כל האחים (חוץ מהטף והבהמות), רכב ופרשים "ויחי המחנה כבד מאד".
15. שבעה ימים.
16. על שם האבל שנעשה ליעקב.
17. שלחו ליוסף ואמרו שיעקב צוה ליוסף לפני מותו לסלוח לאחים על מה שעשו עבדים ליוסף.
18. לא, הם עשו זאת כי פחדו שיוסף יעניש אותם.
19. "אל תיראו" אינני במקום א-להים, הקב"ה עשה זאת לטובה ואח"כ הרגיע אותם.
20. מאה ועשר שנה, 3 דורות.
21. שיעלו את עצמותיו לארץ כשיגאל אותם ה' ממצרים.
22. בארון כשהוא חנוט.

לו וכן אמרו שהם מוכנים להיות

עבדים ליוסף.

אותם.

19. "אל תיראו" אינני במקום א-להים, הקב"ה עשה זאת לטובה ואח"כ הרגיע אותם.